

Warszawa, dnia 25 września 2012 r.

Poz. 1064

**ROZPORZĄDZENIE
MINISTRA ROZWOJU REGIONALNEGO¹⁾**

z dnia 4 września 2012 r.

**w sprawie udzielania przez Polską Agencję Rozwoju Przedsiębiorczości pomocy finansowej
w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki²⁾**

Na podstawie art. 6b ust. 10 ustawy z dnia 9 listopada 2000 r. o utworzeniu Polskiej Agencji Rozwoju Przedsiębiorczości (Dz. U. z 2007 r. Nr 42, poz. 275, z późn. zm.³⁾) zarządza się, co następuje:

Rozdział 1

Przepisy ogólne

§ 1. Rozporządzenie określa szczegółowe przeznaczenie, warunki i tryb udzielania przez Polską Agencję Rozwoju Przedsiębiorczości, zwaną dalej „Agencją”, pomocy finansowej w ramach niektórych działań Priorytetu II Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki.

§ 2. 1. Ilekroć w rozporządzeniu jest mowa o:

- 1) leasingu – należy przez to rozumieć leasing w rozumieniu Międzynarodowych Standardów Rachunkowości, o których mowa w rozporządzeniu Komisji (WE) nr 1126/2008 z dnia 3 listopada 2008 r. przyjmującym określone międzynarodowe standardy rachunkowości zgodnie z rozporządzeniem (WE) nr 1606/2002 Parlamentu Europejskiego i Rady (Dz. Urz. UE L 320 z 29.11.2008, str. 1, z późn. zm.);
- 2) mikroprzedsiębiorcy, małym lub średnim przedsiębiorcy – należy przez to rozumieć odpowiednio mikroprzedsiębiorstwo, małe lub średnie przedsiębiorstwo spełniające warunki określone w załączniku I do rozporządzenia Komisji (WE) nr 800/2008 z dnia 6 sierpnia 2008 r. uznającego niektóre rodzaje pomocy za zgodne ze wspólnym rynkiem w zastosowaniu art. 87 i 88 Traktatu (ogólne rozporządzenie w sprawie wyłączeń blokowych) (Dz. Urz. UE L 214 z 09.08.2008, str. 3), zwanego dalej „rozporządzeniem Komisji”;
- 3) beneficjencie pomocy – należy przez to rozumieć podmiot, o którym mowa w art. 2 pkt 16 ustawy z dnia 30 kwietnia 2004 r. o postępowaniu w sprawach dotyczących pomocy publicznej (Dz. U. z 2007 r. Nr 59, poz. 404, z późn. zm.⁴⁾);
- 4) osobie niepełnosprawnej – należy przez to rozumieć osobę, o której mowa w art. 1 ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz. U. z 2011 r. Nr 127, poz. 721, z późn. zm.⁵⁾);

¹⁾ Minister Rozwoju Regionalnego kieruje działem administracji rządowej – rozwój regionalny, na podstawie § 1 ust. 2 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 18 listopada 2011 r. w sprawie szczegółowego zakresu działania Ministra Rozwoju Regionalnego (Dz. U. Nr 248, poz. 1487).

²⁾ Zgodnie z art. 25 pkt 1 ustawy z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju (Dz. U. z 2009 r. Nr 84, poz. 712 i Nr 157, poz. 1241 oraz z 2011 r. Nr 279, poz. 1644) minister właściwy do spraw rozwoju regionalnego pełni funkcję Instytucji Zarządzającej Programem Operacyjnym Kapitał Ludzki.

³⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2008 r. Nr 116, poz. 730 i 732 i Nr 227, poz. 1505 oraz z 2010 r. Nr 96, poz. 620, Nr 240, poz. 1603 i Nr 257, poz. 1726.

⁴⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2008 r. Nr 93, poz. 585, z 2010 r. Nr 18, poz. 99 oraz z 2011 r. Nr 233, poz. 1381.

⁵⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2011 r. Nr 171, poz. 1016, Nr 209, poz. 1243 i 1244 i Nr 291, poz. 1707 oraz z 2012 r. poz. 986.

- 5) podwykonawcy – należy przez to rozumieć podmiot wykonujący zadania zlecone w ramach projektu przez projektodawcę;
- 6) pracownikowi znajdującym się w szczególnie niekorzystnej sytuacji – należy przez to rozumieć osobę, która w dniu rozpoczęcia szkolenia spełnia co najmniej jeden z następujących warunków:
  - a) pozostaje bez stałego zatrudnienia za wynagrodzeniem przez okres ostatnich sześciu miesięcy,
  - b) nie ma wykształcenia ponadgimnazjalnego lub zawodowego (na poziomie ISCED 3 Międzynarodowej Standardowej Klasyfikacji Kształcenia),
  - c) ukończyła 50. rok życia,
  - d) jest osobą samotnie wychowującą co najmniej jedno dziecko w rozumieniu przepisów o podatku dochodowym od osób fizycznych lub samotnie mającą na utrzymaniu osobę zależną w rozumieniu ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (Dz. U. z 2008 r. Nr 69, poz. 415, z późn. zm.⁶⁾),
  - e) wykonuje pracę w branży lub zawodzie, w których różnica pomiędzy liczbą zatrudnionych kobiet i liczbą zatrudnionych mężczyzn jest o co najmniej 25% wyższa niż przeciętna różnica tych liczb we wszystkich sektorach gospodarki narodowej Rzeczypospolitej Polskiej, i należy do płci mniej licznej,
  - f) jest członkiem mniejszości narodowej lub etnicznej w rozumieniu ustawy z dnia 6 stycznia 2005 r. o mniejszościach narodowych i etnicznych oraz o języku regionalnym (Dz. U. Nr 17, poz. 141, z późn. zm.⁷⁾), który w celu zwiększenia szans na uzyskanie dostępu do stałego zatrudnienia musi poprawić znajomość języka, uzupełnić szkolenia zawodowe lub zwiększyć doświadczenie zawodowe;
- 7) szkoleniu ogólnym – należy przez to rozumieć szkolenie określone w art. 38 pkt 2 rozporządzenia Komisji;
- 8) szkoleniu specjalistycznym – należy przez to rozumieć szkolenie określone w art. 38 pkt 1 rozporządzenia Komisji;
- 9) środkach trwałych oraz wartościach niematerialnych i prawnych – należy przez to rozumieć środki trwałe oraz wartości niematerialne i prawne w rozumieniu przepisów o rachunkowości;
- 10) wydatkach kwalifikowalnych – należy przez to rozumieć wydatki kwalifikujące się do objęcia pomocą finansową określone w rozporządzeniu, bezpośrednio związane z projektem i niezbędne do jego realizacji, pomniejszone o naliczony podatek od towarów i usług, z wyjątkiem sytuacji, gdy zakup jest dokonywany przez podwykonawcę lub wykonawcę lub gdy projektodawcy zgodnie z odrębnymi przepisami nie przysługuje prawo do jego zwrotu lub odliczenia od należnego podatku od towarów i usług;
- 11) wykonawcy – należy przez to rozumieć podmiot wybrany przez Agencję w trybie określonym w przepisach o zamówieniach publicznych, w ramach realizowanego przez Agencję projektu systemowego, o którym mowa w art. 28 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju (Dz. U. z 2009 r. Nr 84, poz. 712 i Nr 157, poz. 1241 oraz z 2011 r. Nr 279, poz. 1644).

2. Kwoty pomocy publicznej i pomocy *de minimis* wyrażone w euro przelicza się na złote według kursu średniego walut obcych ogłaszanego przez Narodowy Bank Polski, obowiązującego w dniu udzielenia pomocy.

§ 3. 1. Pomoc finansowa może być udzielona, z zachowaniem warunków określonych w rozporządzeniu, w formie:

- 1) bezzwrotnego wsparcia finansowego, zwanego dalej „wsparciem”, podmiotom określonym w § 9 ust. 2–4, § 18 ust. 1, § 21 ust. 1, § 23 ust. 1 oraz w § 24 ust. 1;
- 2) finansowania kosztów usług świadczonych przez wykonawców bezpłatnie lub za odpłatnością niższą od ceny rynkowej odbiorcom tych usług;
- 3) pożyczek udzielanych pożyczkobiorcom określonym w § 31 ust. 2.

2. Pomoc finansowa, o której mowa w ust. 1, nie może być:

- 1) udzielona na działalność związaną z wywozem, jeżeli pomoc ta jest bezpośrednio związana z ilością wywożonych produktów, tworzeniem i funkcjonowaniem sieci dystrybucyjnej lub innymi wydatkami bieżącymi związanymi z prowadzeniem działalności wywozowej;

⁶⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2008 r. Nr 70, poz. 416, Nr 134, poz. 850, Nr 171, poz. 1056, Nr 216, poz. 1367 i Nr 237, poz. 1654, z 2009 r. Nr 6, poz. 33, Nr 69, poz. 595, Nr 91, poz. 742, Nr 97, poz. 800, Nr 115, poz. 964, Nr 125, poz. 1035, Nr 127, poz. 1052, Nr 161, poz. 1278 i Nr 219, poz. 1706, z 2010 r. Nr 28, poz. 146, Nr 81, poz. 531, Nr 238, poz. 1578, Nr 239, poz. 1593, Nr 254, poz. 1700 i Nr 257, poz. 1725 i 1726, z 2011 r. Nr 45, poz. 235, Nr 106, poz. 622, Nr 171, poz. 1016, Nr 205, poz. 1206 i 1211 i Nr 291, poz. 1707 oraz z 2012 r. poz. 589, 637 i 769.

⁷⁾ Zmiany wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2005 r. Nr 62, poz. 550 oraz z 2009 r. Nr 31, poz. 206 i Nr 157, poz. 1241.

- 2) uwarunkowana pierwszeństwem użycia towarów produkcji krajowej w stosunku do towarów sprowadzanych z zagranicy;
- 3) udzielona przedsiębiorcy zajmującemu się przetwarzaniem i wprowadzaniem do obrotu produktów rolnych określonych w art. 2 pkt 22 rozporządzenia Komisji, jeżeli:
  - a) wartość pomocy byłaby ustalana na podstawie ceny lub ilości takich produktów nabytych od producentów surowców lub wprowadzonych na rynek przez przedsiębiorców objętych pomocą lub
  - b) przyznanie pomocy zależałoby od przekazania jej w części lub w całości producentom surowców;
- 4) udzielona ani wypłacona podmiotowi, na którym ciąży obowiązek zwrotu pomocy wynikający z wcześniejszej decyzji Komisji Europejskiej, uznającej pomoc za niezgodną z prawem i wspólnym rynkiem;
- 5) udzielona:
  - a) mikroprzedsiębiorcy oraz małemu lub średniemu przedsiębiorcy, który spełnia warunki określone w art. 1 ust. 7 rozporządzenia Komisji, lub
  - b) przedsiębiorcy innemu niż mikroprzedsiębiorca, mały lub średni przedsiębiorca, który spełnia kryteria przedsiębiorcy w trudnej sytuacji ekonomicznej w rozumieniu pkt 9–11 Wytycznych wspólnotowych dotyczących pomocy państwa w celu ratowania i restrukturyzacji zagrożonych przedsiębiorstw (Dz. Urz. UE C 244 z 01.10.2004, str. 2).

Rozdział 2

Przepisy wspólne dotyczące udzielania przedsiębiorcom pomocy publicznej w ramach Priorytetu II Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki

§ 4. 1. Pomoc finansowa udzielona na pokrycie kosztów uczestnictwa w szkoleniu przedsiębiorców lub pracowników przedsiębiorców przez nich delegowanych, z wyłączeniem:

- 1) szkoleń w ramach wsparcia, o którym mowa w § 9 ust. 3 i 4,
- 2) szkoleń w ramach projektu objętego wsparciem na podnoszenie kwalifikacji kadry szkoleniowej, realizowanego na rzecz podmiotów, o których mowa w § 18 ust. 2 pkt 2

– stanowi pomoc publiczną i jest udzielana zgodnie z przepisami rozdziału I, sekcji 8 w rozdziale II oraz rozdziału III rozporządzenia Komisji, z zastrzeżeniem § 6 ust. 2.

2. Pomoc publiczna, o której mowa w ust. 1, udzielona jednemu przedsiębiorcy nie może przekroczyć w ramach jednego projektu równowartości w złotych kwoty 2 milionów euro.

§ 5. 1. Wielkość pomocy publicznej udzielanej przedsiębiorcom na pokrycie kosztów uczestnictwa w szkoleniu nie może przekroczyć:

- 1) w przypadku szkoleń ogólnych:
  - a) 80% kwoty wydatków kwalifikowalnych przypadających na mikroprzedsiębiorcę lub małego przedsiębiorcę,
  - b) 70% kwoty wydatków kwalifikowalnych przypadających na średniego przedsiębiorcę,
  - c) 60% kwoty wydatków kwalifikowalnych przypadających na przedsiębiorcę innego niż określony w lit. a lub b;
- 2) w przypadku szkoleń specjalistycznych:
  - a) 45% kwoty wydatków kwalifikowalnych przypadających na mikroprzedsiębiorcę lub małego przedsiębiorcę,
  - b) 35% kwoty wydatków kwalifikowalnych przypadających na średniego przedsiębiorcę,
  - c) 25% kwoty wydatków kwalifikowalnych przypadających na przedsiębiorcę innego niż określony w lit. a lub b.

2. Wielkość pomocy, o której mowa w ust. 1, zwiększa się o 10 punktów procentowych, jednakże maksymalnie do 80%, jeżeli w szkoleniu uczestniczą pracownicy znajdujący się w szczególnie niekorzystnej sytuacji lub osoby niepełnosprawne.

3. W przypadku gdy:

- 1) szkolenie zawiera elementy szkolenia specjalistycznego i ogólnego, których nie można rozdzielić w celu wyliczenia wielkości pomocy publicznej, o której mowa w ust. 1, lub
- 2) specjalistyczny lub ogólny charakter szkolenia nie może być ustalony

– przysługuje wielkość pomocy publicznej przewidziana dla szkoleń specjalistycznych określona w ust. 1 pkt 2. Przepis ust. 2 stosuje się odpowiednio.

§ 6. 1. Pomoc finansowa uzyskana przez przedsiębiorców:

- 1) na pokrycie kosztów usług promocyjnych, o których mowa w § 27 ust. 1,
- 2) w ramach projektu objętego wsparciem na podnoszenie kwalifikacji kadry szkoleniowej, realizowanego na rzecz podmiotów, o których mowa w § 18 ust. 2 pkt 2,
- 3) w ramach wsparcia na wzmacnianie potencjału adaptacyjnego przedsiębiorców, o którym mowa w § 9 ust. 3,
- 4) na pokrycie kosztów usług doradczych dla przedsiębiorców lub pracowników przez nich delegowanych, w ramach:
  - a) wsparcia na rozwój kapitału ludzkiego, o którym mowa w § 9 ust. 1,
  - b) projektu objętego wsparciem na podnoszenie kwalifikacji kadry szkoleniowej, realizowanego na rzecz podmiotów, o których mowa w § 18 ust. 2 pkt 1,
  - c) pomocy finansowej, o której mowa w § 27 ust. 1,
- 5) na pokrycie wydatków, o których mowa w § 14 ust. 4 oraz § 15 ust. 1 pkt 6–9,
- 6) w ramach wsparcia na przetestowanie i wdrożenie usług pilotażowych lub na świadczenie usług uprzednio przetestowanych i wdrożonych jako usługi pilotażowe, o którym mowa w § 23 ust. 1, w zakresie usług doradczych, szkoleniowych lub finansowych,
- 7) w ramach wsparcia dla systemu adaptacyjności kadr przez promowanie postaw przedsiębiorczych, o którym mowa w § 24 ust. 1, w zakresie usług szkoleniowych lub doradczych

– stanowi pomoc *de minimis* i jest udzielana zgodnie z przepisami rozporządzenia Komisji (WE) nr 1998/2006 z dnia 15 grudnia 2006 r. w sprawie stosowania art. 87 i 88 Traktatu do pomocy *de minimis* (Dz. Urz. UE L 379 z 28.12.2006, str. 5, z późn. zm.).

2. Pomoc finansowa uzyskana przez przedsiębiorców na pokrycie kosztów, o których mowa w § 14 ust. 1 pkt 1, oraz pomoc udzielana przedsiębiorcom i ich pracownikom zgodnie z § 27 ust. 1 na usługi szkoleniowe mogą stanowić pomoc *de minimis*.

3. Przepisu ust. 2 nie stosuje się do szkoleń realizowanych w formie studiów podyplomowych w ramach wsparcia na rozwój kapitału ludzkiego oraz do projektów realizowanych wyłącznie na potrzeby danego przedsiębiorcy lub przedsiębiorców powiązanych z nim organizacyjnie, kapitałowo lub gospodarczo.

4. W przypadku gdy pomoc jest przekazywana przez wykonawców, o których mowa w § 27 ust. 1, lub projektodawców, o których mowa w § 9 ust. 2, przedsiębiorca wskazuje w zgłoszeniu do udziału w szkoleniu, że ubiega się w tym celu o pomoc *de minimis*.

5. Pomoc *de minimis*, o której mowa w ust. 1 i 2, może być udzielona określonej przedsiębiorcy pod warunkiem, że łącznie z inną pomocą *de minimis*, otrzymaną w bieżącym roku podatkowym oraz w ciągu dwóch poprzedzających lat podatkowych z różnych źródeł i w różnych formach, nie przekroczy równowartości w złotych kwoty 200 tysięcy euro, a w przypadku podmiotu prowadzącego działalność w sektorze transportu drogowego – kwoty 100 tysięcy euro.

6. Pomoc *de minimis* nie może być udzielona na działalność:

- 1) w sektorze rybołówstwa i akwakultury w rozumieniu rozporządzenia Rady (WE) nr 104/2000 z dnia 17 grudnia 1999 r. w sprawie wspólnej organizacji rynków produktów rybołówstwa i akwakultury;
- 2) związaną z produkcją pierwotną produktów rolnych wymienionych w załączniku I do Traktatu ustanawiającego Wspólnotę Europejską (Dz. Urz. UE C 321E z 29.12.2006, str. 37);
- 3) związaną z przetwarzaniem i wprowadzaniem do obrotu produktów rolnych wymienionych w załączniku I do Traktatu ustanawiającego Wspólnotę Europejską, jeżeli:
  - a) wartość pomocy jest ustalana na podstawie ceny lub ilości takich produktów zakupionych od producentów surowców lub wprowadzonych na rynek przez podmioty prowadzące działalność gospodarczą objętą pomocą,
  - b) udzielenie pomocy zależy od przekazania jej w części lub w całości producentom surowców;
- 4) związaną z wywozem do państw członkowskich Unii Europejskiej lub państw trzecich, jeżeli pomoc ta jest bezpośrednio związana z ilością wywożonych produktów, tworzeniem i prowadzeniem sieci dystrybucyjnej lub innymi wydatkami bieżącymi związanymi z prowadzeniem działalności wywozowej, przy czym wsparcie obejmujące pokrycie kosztów uczestnictwa w targach i wystawach, badań lub usług doradczych z zakresu wprowadzenia nowego lub istniejącego produktu na nowy rynek nie stanowi pomocy publicznej na działalność związaną z wywozem;
- 5) w sektorze górnictwa węgla w rozumieniu decyzji Rady z dnia 10 grudnia 2010 r. w sprawie pomocy państwa ułatwiającej zamykanie niekonkurencyjnych kopalń węgla (2010/787/UE) (Dz. Urz. UE L 336 z 21.12.2010, str. 24).

7. Pomoc *de minimis* nie może być udzielona przedsiębiorcy prowadzącemu działalność gospodarczą w zakresie towarowego transportu drogowego na nabycie pojazdów przeznaczonych do takiego transportu.

8. Pomoc *de minimis*, o której mowa w ust. 1 i 2, nie może być uwarunkowana pierwszeństwem użycia towarów produkcji krajowej w stosunku do towarów sprowadzanych z zagranicy.

9. Pomocy *de minimis* nie udziela się, jeżeli łącznie z inną pomocą udzieloną przedsiębiorcy w odniesieniu do tych samych wydatków kwalifikowalnych spowodowałaby przekroczenie dopuszczalnej wielkości pomocy określonej w przepisach mających zastosowanie przy udzielaniu pomocy innej niż pomoc *de minimis*.

10. Podmioty, o których mowa w § 9 ust. 2 i 3, § 18 ust. 1, § 23 ust. 1, § 24 ust. 1, oraz wykonawcy świadczący usługi, o których mowa w § 27 ust. 1, w przypadku udzielania wsparcia objętego regulami pomocy *de minimis* wydają beneficjentom pomocy zaświadczenia o pomocy *de minimis* zgodnie z odrębnymi przepisami.

11. W przypadku gdy udzielenie pomocy spowodowałoby przekroczenie dopuszczalnej wielkości pomocy *de minimis*, przedsiębiorca może skorzystać z pomocy publicznej, o której mowa w § 4, z zastrzeżeniem § 8 ust. 1, lub pomocy, o której mowa w art. 26 rozporządzenia Komisji, na zasadach określonych w rozdziałach I i III rozporządzenia Komisji.

§ 7. 1. Wielkość pomocy *de minimis* udzielonej przedsiębiorcom w ramach:

- 1) wsparcia na rozwój kapitału ludzkiego, o którym mowa w § 9 ust. 1,
- 2) wsparcia na wzmacnianie potencjału adaptacyjnego przedsiębiorców, o którym mowa w § 9 ust. 3,
- 3) projektu objętego wsparciem na podnoszenie kwalifikacji kadry szkoleniowej, realizowanego na rzecz podmiotów, o których mowa w § 18 ust. 2,
- 4) wsparcia na przetestowanie i wdrożenie usług pilotażowych, o którym mowa w § 23 ust. 1,
- 5) wsparcia dla systemu adaptacyjności kadr poprzez promowanie postaw przedsiębiorczych, o którym mowa w § 24 ust. 1,
- 6) pomocy finansowej, o której mowa w § 27 ust. 1

– może wynosić do 100% wydatków kwalifikowalnych, z zastrzeżeniem § 6 ust. 5.

2. Wielkość pomocy *de minimis* udzielonej przedsiębiorcom na pokrycie wydatków, o których mowa w § 14 ust. 4 i § 15 ust. 1 pkt 6–9, nie może przekroczyć 100% dopuszczalnej wartości tych wydatków wskazanej w tym przepisie.

3. Wielkość pomocy *de minimis* udzielonej przedsiębiorcom w ramach wsparcia na świadczenie usług uprzednio przetestowanych i wdrożonych jako usługi pilotażowe, o którym mowa w § 23 ust. 1, może wynosić do 70% wydatków kwalifikowanych, z zastrzeżeniem § 6 ust. 5.

§ 8. 1. Pomoc publiczna, o której mowa w § 4 ust. 1, podlega kumulacji z inną pomocą, w tym pomocą *de minimis*, udzieloną danemu przedsiębiorcy, w odniesieniu do tych samych wydatków kwalifikowalnych związanych z danym projektem, bez względu na jej formę i źródło pochodzenia, w tym ze środków pochodzących z budżetu Unii Europejskiej, i nie może przekroczyć dopuszczalnej intensywności pomocy określonej w przepisach mających zastosowanie przy udzielaniu pomocy innej niż *de minimis*.

2. Podmiot udzielający pomocy finansowej stanowiącej pomoc publiczną informuje beneficjentów pomocy o numerze referencyjnym programu pomocowego, na podstawie którego pomoc ta jest udzielana.

3. Pomoc publiczna, o której mowa w § 4 ust. 1, może zostać udzielona mikroprzedsiębiorcy, małemu lub średniemu przedsiębiorcy tylko wówczas, gdy złożył on wniosek o udzielenie wsparcia przed rozpoczęciem realizacji projektu lub jest wskazany w takim wniosku. W przypadku gdy pomoc publiczna jest przekazywana przez wykonawców lub projektodawców przedsiębiorcom niewymienionym we wniosku o udzielenie wsparcia, za złożenie wniosku o udzielenie wsparcia uznaje się zgłoszenie udziału w szkoleniu lub skorzystania z usług doradczych.

4. Pomoc publiczna, o której mowa w § 4 ust. 1, może zostać udzielona przedsiębiorcy innemu niż mikroprzedsiębiorca, mały lub średni przedsiębiorca wówczas, gdy złożył on wniosek o udzielenie wsparcia przed rozpoczęciem realizacji projektu lub jest wskazany w takim wniosku, a z dokumentacji niezbędnej do udzielenia pomocy wynika, że w rezultacie otrzymanej pomocy będzie spełniony co najmniej jeden z następujących warunków:

- 1) rozmiar działań podejmowanych w ramach projektu zostanie znacząco zwiększony;
- 2) zasięg projektu zostanie znacząco rozszerzony;
- 3) całkowita kwota wydana przez przedsiębiorcę na projekt zostanie znacząco zwiększona;
- 4) nastąpi znaczne przyspieszenie realizacji projektu.

5. W przypadku gdy pomoc publiczna, o której mowa w § 4 ust. 1, jest przekazywana przez wykonawców lub projektodawców przedsiębiorcom niewymienionym we wniosku o udzielenie wsparcia, za złożenie wniosku o udzielenie wsparcia uznaje się zgłoszenie udziału w szkoleniu.

6. Agencja, wykonawca lub odpowiednio projektodawca przed udzieleniem przedsiębiorcy pomocy publicznej sprawdza, czy dokumentacja, o której mowa w ust. 4, zakłada spełnienie warunków określonych w tym przepisie.

Rozdział 3

Szczegółowe przeznaczenie i warunki udzielania wsparcia na rozwój kapitału ludzkiego, wzmocnienie potencjału adaptacyjnego przedsiębiorców oraz wsparcia z przeznaczeniem na projekt innowacyjny

§ 9. 1. Agencja może udzielić podmiotowi wskazanemu w ust. 2, który posiada niezbędny potencjał ekonomiczny i techniczny do realizacji projektu, wsparcia na pokrycie kosztów szkoleń lub zakupu usług doradczych oraz związanych z nimi wydatków inwestycyjnych, mającego na celu wzmocnienie konkurencyjności i rozwój przedsiębiorców przez nabycie lub podniesienie kwalifikacji i umiejętności ogólnych lub zawodowych przez przedsiębiorców lub pracowników przedsiębiorców, zwanego dalej „wsparciem na rozwój kapitału ludzkiego”.

2. O wsparcie na rozwój kapitału ludzkiego może ubiegać się:

- 1) przedsiębiorca,
- 2) podmiot działający na rzecz zatrudnienia, rozwoju zasobów ludzkich lub potencjału adaptacyjnego przedsiębiorców niebędący przedsiębiorcą

– zwany dalej „projektodawcą”.

3. Agencja może udzielić projektodawcy będącemu organizacją pracodawców lub organizacją związkową w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 23 maja 1991 r. o organizacjach pracodawców (Dz. U. Nr 55, poz. 235, z późn. zm.⁸⁾), ustawy z dnia 22 marca 1989 r. o rzemiośle (Dz. U. z 2002 r. Nr 112, poz. 979, z późn. zm.⁹⁾) oraz ustawy z dnia 23 maja 1991 r. o związkach zawodowych (Dz. U. z 2001 r. Nr 79, poz. 854, z późn. zm.¹⁰⁾) wsparcia z przeznaczeniem na realizację projektu mającego na celu zwiększenie zdolności adaptacyjnych pracowników i przedsiębiorstw lub tworzenie i rozwój zakładowych funduszy szkoleniowych, w szczególności dokapitalizowanie, zgodnie z ustawą z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy, zakładowych funduszy szkoleniowych utworzonych przez pracodawców będących mikroprzedsiębiorcami, małymi lub średnimi przedsiębiorcami, zwanego dalej „wsparciem na wzmocnienie potencjału adaptacyjnego przedsiębiorców”.

4. Agencja może udzielić projektodawcy, który posiada niezbędny potencjał ekonomiczny i techniczny do realizacji projektu, wsparcia z przeznaczeniem na projekt innowacyjny realizowany na podstawie wytycznych, o których mowa w art. 35 ust. 3 pkt 4c ustawy z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju.

5. Projektodawca może realizować projekt objęty wsparciem wspólnie z innymi podmiotami wskazanymi we wniosku o udzielenie wsparcia, o ile posiadają one łącznie z projektodawcą potencjał ekonomiczny i techniczny niezbędny do realizacji tego projektu, przy czym wsparcie może być udzielone wyłącznie podmiotom spełniającym warunki określone w art. 6b ust. 1 ustawy z dnia 9 listopada 2000 r. o utworzeniu Polskiej Agencji Rozwoju Przedsiębiorczości. Wydatki kwalifikowalne, o których mowa w § 14 ust. 1–5, § 15 ust. 1 oraz w § 16 ust. 1, mogą być ponoszone również przez te podmioty.

6. W przypadku organizowania szkolenia na rzecz przedsiębiorców podmiot otrzymujący wsparcie na rozwój kapitału ludzkiego jest obowiązany do uzyskania wkładu od tych przedsiębiorców w wysokości stanowiącej dopełnienie do 100% kwoty wydatków kwalifikowalnych, o których mowa w § 14 ust. 1. W przypadku projektów realizowanych wyłącznie na potrzeby danego przedsiębiorcy lub przedsiębiorców powiązanych z nim organizacyjnie, kapitałowo lub gospodarczo wysokość wkładu wnoszonego przez tych przedsiębiorców stanowi dopełnienie do 100% kwoty wydatków kwalifikowalnych, o których mowa w § 14 ust. 1 i 5.

⁸⁾ Zmiany wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 1996 r. Nr 34, poz. 148, z 1997 r. Nr 121, poz. 769, z 2000 r. Nr 60, poz. 700 i Nr 107, poz. 1127, z 2001 r. Nr 100, poz. 1080 oraz z 2004 r. Nr 240, poz. 2407.

⁹⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2003 r. Nr 137, poz. 1304, z 2009 r. Nr 6, poz. 33 oraz z 2011 r. Nr 205, poz. 1206 i Nr 207, poz. 1230.

¹⁰⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2001 r. Nr 100, poz. 1080 i Nr 128, poz. 1405, z 2002 r. Nr 135, poz. 1146 i Nr 240, poz. 2052, z 2003 r. Nr 63, poz. 590 i Nr 213, poz. 2081, z 2004 r. Nr 240, poz. 2407, z 2008 r. Nr 90, poz. 562 oraz z 2011 r. Nr 244, poz. 1454.

7. Jeżeli szkolenie organizowane na rzecz przedsiębiorcy w ramach wsparcia na rozwój kapitału ludzkiego stanowi pomoc *de minimis*, przepisu ust. 6 nie stosuje się.

§ 10. 1. Uczestnikami szkoleń lub odbiorcami usług doradczych, o których mowa w § 9 ust. 1, mogą być:

- 1) projektodawcy będący przedsiębiorcami z siedzibą na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej oraz ich pracownicy;
- 2) inni przedsiębiorcy mający siedzibę na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej;
- 3) pracownicy delegowani przez przedsiębiorców, o których mowa w pkt 2.

2. Uczestnikami szkoleń w formie studiów podyplomowych mogą być przedsiębiorcy, o których mowa w ust. 1 pkt 2, lub pracownicy tych przedsiębiorców. Wielkość wsparcia na rozwój kapitału ludzkiego w części przeznaczony na pokrycie kosztów uczestnictwa w studiach podyplomowych tych przedsiębiorców lub ich pracowników nie może przekroczyć 80% kwoty wydatków kwalifikowalnych, o których mowa w § 14 ust. 1, przypadających odpowiednio na danego przedsiębiorcę lub, w przypadku gdy pracownik nie został oddelegowany do udziału w szkoleniu w formie studiów podyplomowych, na danego pracownika.

3. Projekt, o którym mowa w § 9 ust. 3, może być realizowany na rzecz:

- 1) przedsiębiorców mających siedzibę na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej;
- 2) pracowników przedsiębiorców, o których mowa w pkt 1;
- 3) podmiotów działających na rzecz zatrudnienia, rozwoju zasobów ludzkich lub potencjału adaptacyjnego przedsiębiorców.

4. Projekt, o którym mowa w § 9 ust. 4, może być realizowany na rzecz:

- 1) przedsiębiorców mających siedzibę na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej;
- 2) pracowników przedsiębiorców, o których mowa w pkt 1.

§ 11. Projekty, o których mowa w § 9 ust. 3 i 4, są realizowane w całości na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, z wyjątkiem projektów współpracy ponadnarodowej realizowanych na podstawie wytycznych, o których mowa w art. 35 ust. 3 pkt 4c ustawy z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju.

§ 12. 1. Projektodawca, o którym mowa w § 9 ust. 2, zawiera umowę z przedsiębiorcą uczestniczącym w szkoleniu, korzystającym z usług doradczych, delegującym pracowników na szkolenie lub do korzystania z usług doradczych albo z pracownikiem przedsiębiorcy uczestniczącym w szkoleniu lub korzystającym z takich usług, który nie został oddelegowany przez tego przedsiębiorcę. Umowa z przedsiębiorcą określa w szczególności wartość pomocy publicznej lub pomocy *de minimis* udzielonej przedsiębiorcy.

2. Uczestnicy szkoleń otrzymują zaświadczenie o uczestnictwie w szkoleniu wydane przez prowadzącego szkolenie.

3. Zaświadczenie o uczestnictwie w szkoleniu potwierdza obecność uczestnika w co najmniej 80% godzin lekcyjnych objętych szkoleniem.

§ 13. Projektodawca może zlecić podwykonawcy wykonanie części działań w ramach projektu objętego wsparciem.

§ 14. 1. Do wydatków kwalifikowalnych w ramach wsparcia na rozwój kapitału ludzkiego w części dotyczącej szkoleń zalicza się wydatki na:

- 1) prowadzenie szkoleń, w tym:
  - a) koszty kadry szkoleniowej, z zastrzeżeniem pkt 2,
  - b) koszty podróży, wyżywienia i zakwaterowania kadry szkoleniowej i uczestników szkoleń,
  - c) inne wydatki bieżące, w tym wydatki na materiały i dostawy,
  - d) amortyzację narzędzi i wyposażenia, wyłącznie w zakresie, w jakim są one wykorzystywane do realizacji szkolenia, i pod warunkiem, że do zakupu tych aktywów nie wykorzystano krajowych lub pochodzących z budżetu Unii Europejskiej środków publicznych;

- 2) wynagrodzenia pracowników projektodawcy, o którym mowa w § 9 ust. 2 pkt 1, realizującego projekt na potrzeby własne, zatrudnionych na podstawie ustawy z dnia 26 czerwca 1974 r. – Kodeks pracy (Dz. U. z 1998 r. Nr 21, poz. 94, z późn. zm.¹¹⁾), prowadzących szkolenia w ramach projektu, wraz z kosztami zatrudnienia, w szczególności składkami na ubezpieczenia społeczne, składkami na ubezpieczenie zdrowotne, zaliczkami na podatek dochodowy, składkami na Fundusz Pracy oraz odpisem na zakładowy fundusz świadczeń socjalnych;
- 3) wynagrodzenia uczestników szkolenia będących przedsiębiorcami lub pracownikami delegowanymi przez przedsiębiorców na to szkolenie, odbywające się w godzinach pracy.

2. Łączna kwota wydatków, o których mowa w ust. 1 pkt 2 i 3, nie może przekroczyć kwoty wkładu wnoszonego przez projektodawcę lub przedsiębiorcę.

3. Do wydatków kwalifikowalnych w ramach wsparcia na rozwój kapitału ludzkiego w części dotyczącej usług doradczych zalicza się wydatki niezbędne i bezpośrednio związane ze świadczeniem tych usług.

4. Do wydatków kwalifikowalnych w ramach wsparcia na rozwój kapitału ludzkiego w części dotyczącej wydatków inwestycyjnych zalicza się wydatki na:

- 1) zakup środków trwałych, których wartość początkowa jest równa lub wyższa od 10% kwoty określonej w przepisach podatkowych uprawniającej do dokonania jednorazowego odpisu amortyzacyjnego, z wyłączeniem mebli,
  - 2) raty spłat wartości początkowej środków trwałych, których wartość początkowa jest równa lub wyższa od 10% kwoty określonej w przepisach podatkowych uprawniającej do dokonania jednorazowego odpisu amortyzacyjnego, należne finansującemu z tytułu umowy leasingu finansowego lub zwrotnego do wysokości ich wartości początkowej z dnia zawarcia umowy leasingu, poniesione do dnia zakończenia realizacji projektu, z wyłączeniem mebli,
  - 3) zakup lub raty spłat wartości początkowej mebli, należne finansującemu z tytułu umowy leasingu finansowego lub zwrotnego do wysokości ich wartości początkowej z dnia zawarcia umowy leasingu, poniesione do dnia zakończenia realizacji projektu,
  - 4) adaptację budynków, pomieszczeń i miejsc pracy, w których odbywa się szkolenie, na potrzeby osób niepełnosprawnych
- do wysokości określonej w ogłoszeniu o konkursie, o którym mowa w art. 29 ust. 1 ustawy z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju, jednakże nieprzekraczającej łącznie 10% wartości całkowitych wydatków kwalifikowalnych projektu objętego wsparciem na rozwój kapitału ludzkiego.

5. Do wydatków kwalifikowalnych w ramach wsparcia na rozwój kapitału ludzkiego w zakresie kosztów ogólnych zalicza się, związane ze współfinansowaniem projektu ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego, wydatki na:

- 1) rekrutację uczestników projektu;
- 2) promocję projektu;
- 3) badania i analizy;
- 4) zarządzanie i obsługę projektu.

6. Podstawą wyliczenia wielkości pomocy publicznej lub pomocy *de minimis* dla przedsiębiorców na pokrycie kosztów uczestnictwa w szkoleniu tych przedsiębiorców lub pracowników przez nich delegowanych w ramach wsparcia na rozwój kapitału ludzkiego są wydatki wskazane w ust. 1, przy czym wydatki, o których mowa w ust. 1 pkt 3, kwalifikują się do wsparcia jedynie do wysokości sumy kwot wydatków kwalifikowalnych, o których mowa w ust. 1 pkt 1 i 2.

¹¹⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 1998 r. Nr 106, poz. 668 i Nr 113, poz. 717, z 1999 r. Nr 99, poz. 1152, z 2000 r. Nr 19, poz. 239, Nr 43, poz. 489, Nr 107, poz. 1127 i Nr 120, poz. 1268, z 2001 r. Nr 11, poz. 84, Nr 28, poz. 301, Nr 52, poz. 538, Nr 99, poz. 1075, Nr 111, poz. 1194, Nr 123, poz. 1354, Nr 128, poz. 1405 i Nr 154, poz. 1805, z 2002 r. Nr 74, poz. 676, Nr 135, poz. 1146, Nr 196, poz. 1660, Nr 199, poz. 1673 i Nr 200, poz. 1679, z 2003 r. Nr 166, poz. 1608 i Nr 213, poz. 2081, z 2004 r. Nr 96, poz. 959, Nr 99, poz. 1001, Nr 120, poz. 1252 i Nr 240, poz. 2407, z 2005 r. Nr 10, poz. 71, Nr 68, poz. 610, Nr 86, poz. 732 i Nr 167, poz. 1398, z 2006 r. Nr 104, poz. 708 i 711, Nr 133, poz. 935, Nr 217, poz. 1587 i Nr 221, poz. 1615, z 2007 r. Nr 64, poz. 426, Nr 89, poz. 589, Nr 176, poz. 1239, Nr 181, poz. 1288 i Nr 225, poz. 1672, z 2008 r. Nr 93, poz. 586, Nr 116, poz. 740, Nr 223, poz. 1460 i Nr 237, poz. 1654, z 2009 r. Nr 6, poz. 33, Nr 56, poz. 458, Nr 58, poz. 485, Nr 98, poz. 817, Nr 99, poz. 825, Nr 115, poz. 958, Nr 157, poz. 1241 i Nr 219, poz. 1704, z 2010 r. Nr 105, poz. 655, Nr 135, poz. 912, Nr 182, poz. 1228, Nr 224, poz. 1459, Nr 249, poz. 1655 i Nr 254, poz. 1700, z 2011 r. Nr 36, poz. 181, Nr 63, poz. 322, Nr 80, poz. 432, Nr 144, poz. 855, Nr 149, poz. 887 i Nr 232, poz. 1378 oraz z 2012 r. poz. 908.

7. W przypadku projektów realizowanych wyłącznie na potrzeby danego przedsiębiorcy lub przedsiębiorców powiązanych z nim organizacyjnie, kapitałowo lub gospodarczo podstawą wyliczenia wielkości pomocy publicznej dla przedsiębiorców na pokrycie kosztów uczestnictwa w szkoleniu tych przedsiębiorców lub pracowników przez nich delegowanych w ramach wsparcia na rozwój kapitału ludzkiego są wydatki wskazane w ust. 1 i 5, przy czym wydatki, o których mowa w ust. 1 pkt 3 oraz ust. 4, kwalifikują się do wsparcia jedynie do wysokości sumy kwot wydatków kwalifikowalnych, o których mowa w ust. 1 pkt 1 i 2.

8. Podstawą wyliczenia wielkości pomocy *de minimis* dla przedsiębiorców na pokrycie kosztów usług doradczych w ramach wsparcia na rozwój kapitału ludzkiego są wydatki wskazane w ust. 3.

9. Podstawą wyliczenia wielkości pomocy *de minimis* dla przedsiębiorców na pokrycie wydatków inwestycyjnych w ramach wsparcia na rozwój kapitału ludzkiego są wydatki wskazane w ust. 4.

§ 15. 1. Do wydatków kwalifikowalnych w ramach wsparcia na wzmacnianie potencjału adaptacyjnego przedsiębiorców zalicza się wydatki na:

- 1) prowadzenie szkoleń, w tym:
  - a) koszty kadry szkoleniowej,
  - b) koszty podróży, wyżywienia i zakwaterowania kadry szkoleniowej i uczestników szkoleń,
  - c) inne wydatki bieżące, w tym wydatki na materiały i dostawy,
  - d) amortyzację narzędzi i wyposażenia, wyłącznie w zakresie, w jakim są one wykorzystywane do realizacji szkolenia, i pod warunkiem, że do zakupu tych aktywów nie wykorzystano krajowych lub pochodzących z budżetu Unii Europejskiej środków publicznych;
- 2) dokapitalizowanie zakładowych funduszy szkoleniowych utworzonych przez pracodawców będących mikroprzedsiębiorcami, małymi lub średnimi przedsiębiorcami, zgodnie z ustawą z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy, z przeznaczeniem na wydatki wskazane w pkt 1;
- 3) świadczenie usług doradczych;
- 4) realizację projektów współpracy ponadnarodowej, w tym:
  - a) organizowanie konferencji, seminariów, warsztatów i spotkań,
  - b) prowadzenie badań i analiz,
  - c) przygotowanie publikacji, opracowań i raportów, ich tłumaczenie i wydawanie,
  - d) doradztwo, wymianę pracowników, staże i wizyty studyjne,
  - e) adaptowanie rozwiązań wypracowanych w innych państwach i wypracowanie nowych rozwiązań, mających na celu zwiększenie zdolności dostosowawczych przedsiębiorców i ich pracowników;
- 5) pokrycie kosztów ogólnych, związanych ze współfinansowaniem projektu ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego, w tym wydatki na:
  - a) rekrutację uczestników projektu,
  - b) promocję projektu,
  - c) badania i analizy,
  - d) zarządzanie i obsługę projektu;
- 6) zakup środków trwałych, których wartość początkowa jest równa lub wyższa od 10% kwoty określonej w przepisach podatkowych uprawniającej do dokonania jednorazowego odpisu amortyzacyjnego, z wyłączeniem mebli;
- 7) raty spłat wartości początkowej środków trwałych, których wartość początkowa jest wyższa od 10% kwoty określonej w przepisach podatkowych uprawniającej do dokonania jednorazowego odpisu, należne finansującemu z tytułu umowy leasingu finansowego lub zwrotnego do wysokości ich wartości początkowej z dnia zawarcia umowy leasingu, poniesione do dnia zakończenia realizacji projektu, z wyłączeniem mebli;
- 8) zakup lub raty spłat wartości początkowej mebli, należne finansującemu z tytułu umowy leasingu finansowego lub zwrotnego do wysokości ich wartości początkowej z dnia zawarcia umowy leasingu, poniesione do dnia zakończenia realizacji projektu;

- 9) adaptację budynków, pomieszczeń i miejsc pracy, w których odbywa się szkolenie, na potrzeby osób niepełnosprawnych;
- 10) prowadzenie badań i analiz związanych z tworzeniem i funkcjonowaniem nowych rozwiązań dotyczących zakładowych funduszy szkoleniowych;
- 11) prowadzenie działań promocyjnych związanych ze stworzonym rozwiązaniem dotyczącym zakładowych funduszy szkoleniowych.

2. Wydatki, o których mowa w ust. 1 pkt 4–6, są kwalifikowalne do wysokości określonej w ogłoszeniu o konkursie, o którym mowa w art. 29 ust. 1 ustawy z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju, jednakże nieprzekraczającej łącznie 10% wartości całkowitych wydatków kwalifikowalnych projektu objętego wsparciem na wzmacnianie potencjału adaptacyjnego przedsiębiorców, przy czym jeżeli wydatki te dotyczą przedsiębiorcy, wsparcie na wzmacnianie potencjału adaptacyjnego przedsiębiorców w części przeznaczony na pokrycie tych wydatków stanowi pomoc *de minimis* dla tego przedsiębiorcy.

3. Podstawą wyliczenia wielkości pomocy *de minimis* dla przedsiębiorców, na rzecz których świadczone są usługi szkoleniowe lub doradcze w ramach wsparcia na wzmacnianie potencjału adaptacyjnego przedsiębiorców, są wydatki wskazane w ust. 1 pkt 1–3.

§ 16. 1. Do wydatków kwalifikowalnych w ramach wsparcia z przeznaczeniem na projekt innowacyjny, o którym mowa w § 9 ust. 4, zalicza się wydatki na:

- 1) prowadzenie szkoleń lub zakup usług szkoleniowych, w tym:
  - a) koszty kadry szkoleniowej,
  - b) koszty podróży, wyżywienia i zakwaterowania kadry szkoleniowej i uczestników szkoleń,
  - c) inne wydatki bieżące, w tym wydatki na materiały i dostawy,
  - d) amortyzację narzędzi i wyposażenia, wyłącznie w zakresie, w jakim są one wykorzystywane do realizacji szkolenia, i pod warunkiem, że do zakupu tych aktywów nie wykorzystano krajowych lub pochodzących z budżetu Unii Europejskiej środków publicznych,
  - e) koszty zakupu usługi szkoleniowej od podwykonawcy;
- 2) świadczenie usług doradczych lub zakup usług doradczych od podwykonawcy;
- 3) realizację projektów współpracy ponadnarodowej, w tym:
  - a) organizowanie konferencji, seminariów, warsztatów i spotkań,
  - b) prowadzenie badań i analiz,
  - c) przygotowanie publikacji, opracowań i raportów, ich tłumaczenie i wydawanie,
  - d) doradztwo, wymianę pracowników, staże i wizyty studyjne,
  - e) adaptowanie rozwiązań wypracowanych w innych państwach i wypracowanie nowych rozwiązań;
- 4) inne działania związane z realizacją projektu innowacyjnego, w tym:
  - a) prowadzenie badań i analiz,
  - b) opracowanie wstępnej i ostatecznej wersji produktu finalnego projektu innowacyjnego,
  - c) opracowanie strategii wdrażania projektu innowacyjnego,
  - d) testowanie produktu finalnego wypracowanego w ramach projektu innowacyjnego,
  - e) organizowanie działań upowszechniających i włączających produkt finalny, w szczególności organizowanie konferencji, seminariów, warsztatów i spotkań, przygotowanie publikacji, opracowań i raportów, ich tłumaczenie i wydawanie;
- 5) pokrycie kosztów ogólnych, związanych ze współfinansowaniem projektu ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego, w szczególności na:
  - a) promocję projektu,
  - b) zarządzanie i obsługę projektu;

- 6) zakup środków trwałych, których wartość początkowa jest równa lub wyższa od 10% kwoty określonej w przepisach podatkowych uprawniającej do dokonania jednorazowego odpisu amortyzacyjnego, z wyłączeniem mebli;
- 7) raty spłat wartości początkowej środków trwałych, których wartość początkowa jest równa lub wyższa od 10% kwoty określonej w przepisach podatkowych uprawniającej do dokonania jednorazowego odpisu, należne finansującemu z tytułu umowy leasingu finansowego lub zwrotnego do wysokości ich wartości początkowej z dnia zawarcia umowy leasingu, poniesione do dnia zakończenia realizacji projektu, z wyłączeniem mebli;
- 8) zakup lub raty spłat wartości początkowej mebli, należne finansującemu z tytułu umowy leasingu finansowego lub zwrotnego do wysokości ich wartości początkowej z dnia zawarcia umowy leasingu, poniesione do dnia zakończenia realizacji projektu;
- 9) adaptację budynków, pomieszczeń i miejsc pracy, w szczególności na potrzeby osób niepełnosprawnych.

2. Wydatki, o których mowa w ust. 1 pkt 6–9, są kwalifikowalne do wysokości określonej w ogłoszeniu o konkursie, o którym mowa w art. 29 ust. 1 ustawy z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju, jednakże nieprzekraczającej łącznie 10% wartości całkowitych wydatków kwalifikowalnych projektu objętego wsparciem z przeznaczeniem na projekt innowacyjny.

§ 17. 1. Do wydatków kwalifikowalnych w ramach wsparcia na rozwój kapitału ludzkiego, wsparcia na wzmacnianie potencjału adaptacyjnego przedsiębiorców oraz wsparcia z przeznaczeniem na projekt innowacyjny nie zalicza się wydatków poniesionych:

- 1) wcześniej niż na 30 dni przed zawarciem umowy o udzielenie wsparcia lub przed dniem rozpoczęcia realizacji projektu;
- 2) w wysokości niewspółmiernej do zrealizowanych zadań i osiągniętych rezultatów projektu objętego wsparciem.

2. W przypadku wsparcia, o którym mowa w § 9 ust. 1, realizowanego w formie studiów podyplomowych dla przedsiębiorców lub ich pracowników, projektodawca jest obowiązany do uzyskania wkładu w formie pieniężnej odpowiednio:

- 1) od pracowników mikroprzedsiębiorcy lub małego przedsiębiorcy, którzy nie zostali przez niego oddelegowani do udziału w szkoleniu w formie studiów podyplomowych – w wysokości co najmniej 20% kwoty wydatków, o których mowa w § 14 ust. 1;
- 2) od pracowników średniego przedsiębiorcy, którzy nie zostali przez niego oddelegowani do udziału w szkoleniu w formie studiów podyplomowych – w wysokości co najmniej 30% kwoty wydatków, o których mowa w § 14 ust. 1;
- 3) od przedsiębiorców lub pracowników, którzy zostali oddelegowani przez przedsiębiorców – w wysokości stanowiącej dopełnienie do 100% kwoty wydatków, o których mowa w tym przepisie, wynikającej z określenia wielkości pomocy publicznej, o której mowa w § 5.

3. Poniesienie wydatków kwalifikowalnych powinno być udokumentowane odpowiednimi dowodami księgowymi, w szczególności fakturami lub rachunkami, wraz z dowodami zapłaty.

4. Dowody księgowe powinny w sposób jednoznaczny potwierdzać związek między realizowanym projektem i poniesionym wydatkiem.

5. Wielkość wsparcia na rozwój kapitału ludzkiego dla projektodawcy pomniejsza się o należny wkład.

6. Wielkość wsparcia na rozwój kapitału ludzkiego dla projektodawcy, o którym mowa w § 9 ust. 2, w części dotyczącej wydatków, o których mowa w § 14 ust. 4, może wynosić do 100% dopuszczalnej wartości tych wydatków wskazanej w tym przepisie.

7. Wielkość wsparcia na rozwój kapitału ludzkiego dla projektodawcy, o którym mowa w § 9 ust. 2, realizującego projekt nieprzeznaczony wyłącznie na potrzeby danego przedsiębiorcy lub przedsiębiorców powiązanych z tym przedsiębiorcą organizacyjnie, kapitałowo lub gospodarczo, w części dotyczącej wydatków, o których mowa w § 14 ust. 5, może wynosić do 100% tych wydatków.

8. Wielkość wsparcia na wzmacnianie potencjału adaptacyjnego przedsiębiorców dla projektodawcy, o którym mowa w § 9 ust. 3, może wynosić do 100% dopuszczalnej wartości wydatków kwalifikowalnych, o których mowa w § 15 ust. 1.

9. Wielkość wsparcia z przeznaczeniem na projekt innowacyjny, o którym mowa w § 9 ust. 4, może wynieść do 100% dopuszczalnej wartości wydatków kwalifikowalnych, o których mowa w § 16 ust. 1.

Rozdział 4

Szczegółowe przeznaczenie i warunki udzielania wsparcia na podnoszenie kwalifikacji kadry szkoleniowej

§ 18. 1. Agencja może udzielić podmiotowi działającemu na rzecz zatrudnienia, rozwoju zasobów ludzkich lub potencjału adaptacyjnego przedsiębiorców wsparcia na realizację projektu w zakresie nabywania lub podnoszenia kwalifikacji i umiejętności przez osoby prowadzące szkolenia lub świadczące usługi doradcze dla przedsiębiorców, zwanego dalej „wsparciem na podnoszenie kwalifikacji kadry szkoleniowej”.

2. Projekt objęty wsparciem na podnoszenie kwalifikacji kadry szkoleniowej może być realizowany:

- 1) na potrzeby własne podmiotu, o którym mowa w ust. 1, lub podmiotów powiązanych z nim organizacyjnie, kapitałowo lub gospodarczo;
- 2) na rzecz uczestników szkoleń lub odbiorców usług doradczych, o których mowa w § 20 ust. 1.

3. Wsparcie na podnoszenie kwalifikacji kadry szkoleniowej w ramach projektu realizowanego na rzecz podmiotów, o których mowa w ust. 2 pkt 2, może być udzielone podmiotowi wskazanemu w ust. 1, który:

- 1) dysponuje personelem o kwalifikacjach niezbędnych do świadczenia usług szkoleniowych dla podmiotów świadczących usługi szkoleniowe oraz
- 2) posiada niezbędny potencjał ekonomiczny i techniczny oraz doświadczenie w zakresie realizacji programów szkoleniowych dla podmiotów świadczących usługi szkoleniowe.

§ 19. 1. Do wydatków kwalifikowalnych w ramach wsparcia na podnoszenie kwalifikacji kadry szkoleniowej zalicza się wydatki na:

- 1) prowadzenie szkoleń, w tym:
  - a) koszty kadry szkoleniowej,
  - b) koszty podróży, wyżywienia i zakwaterowania kadry szkoleniowej i uczestników szkoleń,
  - c) inne wydatki bieżące, w tym wydatki na materiały i dostawy;
- 2) świadczenie usług doradczych;
- 3) pokrycie kosztów ogólnych, związanych ze współfinansowaniem projektu ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego, w tym wydatki na:
  - a) rekrutację uczestników projektu,
  - b) promocję projektu,
  - c) badania i analizy,
  - d) zarządzanie i obsługę projektu;
- 4) zakup środków trwałych, których wartość początkowa jest równa lub wyższa od 10% kwoty określonej w przepisach podatkowych uprawniającej do dokonania jednorazowego odpisu amortyzacyjnego, z wyłączeniem mebli;
- 5) raty spłat wartości początkowej środków trwałych, których wartość początkowa jest równa lub wyższa od 10% kwoty określonej w przepisach podatkowych uprawniającej do dokonania jednorazowego odpisu, należne finansującemu z tytułu umowy leasingu finansowego lub zwrotnego do wysokości ich wartości początkowej z dnia zawarcia umowy leasingu, poniesione do dnia zakończenia realizacji projektu, z wyłączeniem mebli;
- 6) zakup lub raty spłat wartości początkowej mebli, należne finansującemu z tytułu umowy leasingu finansowego lub zwrotnego do wysokości ich wartości początkowej z dnia zawarcia umowy leasingu, poniesione do dnia zakończenia realizacji projektu;
- 7) adaptację budynków, pomieszczeń i miejsc pracy, w których odbywa się szkolenie, na potrzeby osób niepełnosprawnych.

2. Wydatki, o których mowa w ust. 1 pkt 4–7, są kwalifikowalne do wysokości określonej w ogłoszeniu o konkursie, o którym mowa w § 35, jednakże nieprzekraczającej łącznie 10% wartości całkowitych wydatków kwalifikowalnych projektu objętego wsparciem, przy czym jeżeli wydatki te dotyczą zakresu usług świadczonych w ramach prowadzonej działalności gospodarczej, wsparcie na podnoszenie kwalifikacji kadry szkoleniowej na pokrycie tych wydatków stanowi pomoc *de minimis* dla podmiotu otrzymującego wsparcie.

3. Podstawą wyliczenia wielkości pomocy *de minimis* dla przedsiębiorców, na rzecz których świadczone są usługi szkoleniowe lub doradcze w ramach wsparcia na podnoszenie kwalifikacji kadry szkoleniowej, są wydatki, o których mowa w ust. 1 pkt 1 i 2.

4. Podstawą wyliczenia wielkości pomocy publicznej dla przedsiębiorcy realizującego projekt przeznaczony wyłącznie na potrzeby tego przedsiębiorcy lub przedsiębiorców powiązanych z tym przedsiębiorcą organizacyjnie, kapitałowo lub gospodarczo, na rzecz których świadczone są usługi szkoleniowe w ramach wsparcia na podnoszenie kwalifikacji kadry szkoleniowej, są wydatki, o których mowa w ust. 1 pkt 1 i 3.

5. Do wydatków kwalifikowalnych do wsparcia na podnoszenie kwalifikacji kadry szkoleniowej nie zalicza się wydatków poniesionych do dnia zawarcia umowy o udzielenie wsparcia oraz wydatków poniesionych po dniu zawarcia tej umowy, lecz odnoszących się do kosztów powstałych do dnia jej zawarcia.

6. Poniesienie wydatków, o których mowa w ust. 1, powinno być udokumentowane odpowiednimi dowodami księgowymi, w szczególności fakturami lub rachunkami, wraz z dowodami zapłaty.

7. Dowody księgowe powinny w sposób jednoznaczny potwierdzać związek między realizowanym projektem i poniesionym wydatkiem.

8. Szkolenia lub usługi doradcze objęte wsparciem na podnoszenie kwalifikacji kadry szkoleniowej są realizowane w całości na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, z wyjątkiem projektów współpracy ponadnarodowej realizowanych na podstawie wytycznych, o których mowa w art. 35 ust. 3 pkt 4c ustawy z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju.

9. Podmiot działający na rzecz zatrudnienia, rozwoju zasobów ludzkich lub potencjału adaptacyjnego przedsiębiorców może realizować projekt objęty wsparciem na podnoszenie kwalifikacji kadry szkoleniowej, realizowany na rzecz podmiotów, o których mowa w § 18 ust. 2 pkt 2, wspólnie z innymi podmiotami wskazanymi we wniosku o udzielenie wsparcia, o ile podmioty te spełniają warunki określone w § 18 ust. 3. Wsparcie może być udzielone wyłącznie podmiotom spełniającym warunki określone w art. 6b ust. 1 ustawy z dnia 9 listopada 2000 r. o utworzeniu Polskiej Agencji Rozwoju Przedsiębiorczości. Wydatki kwalifikowalne, o których mowa w ust. 1 pkt 1–3, mogą być ponoszone również przez te podmioty.

§ 20. 1. Uczestnikami szkoleń lub odbiorcami usług doradczych realizowanych przez podmiot, któremu udzielono wsparcia na podnoszenie kwalifikacji kadry szkoleniowej, z zastrzeżeniem ust. 2, mogą być:

- 1) pracownicy osób prawnych prowadzących działalność w zakresie szkoleń, niebędących przedsiębiorcami;
- 2) osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą w zakresie szkoleń;
- 3) pracownicy przedsiębiorców;
- 4) osoby fizyczne świadczące na podstawie umów cywilnoprawnych usługi szkoleniowe dla podmiotów prowadzących działalność w zakresie szkoleń.

2. Uczestnikami szkoleń lub odbiorcami usług doradczych realizowanych w ramach projektu objętego wsparciem na podnoszenie kwalifikacji kadry szkoleniowej, realizowanego na rzecz podmiotów, o których mowa w § 18 ust. 2 pkt 1, mogą być te podmioty i ich pracownicy oraz osoby fizyczne współpracujące z tymi podmiotami, prowadzące działalność gospodarczą w zakresie szkoleń lub świadczące usługi szkoleniowe na podstawie umów cywilnoprawnych.

3. Wielkość wsparcia na podnoszenie kwalifikacji kadry szkoleniowej może wynosić do 100% wydatków kwalifikowalnych projektu.

4. W przypadku organizowania szkolenia na potrzeby podmiotów, o których mowa w § 18 ust. 2 pkt 1, wielkość wsparcia na podnoszenie kwalifikacji kadry szkoleniowej pomniejsza się o należny wkład.

Rozdział 5

Szczegółowe przeznaczenie i warunki udzielania podmiotom działającym na rzecz rozwoju gospodarczego wsparcia na prowadzenie punktu konsultacyjnego

§ 21. 1. Agencja może udzielić wsparcia na prowadzenie punktu konsultacyjnego podmiotowi działającemu na rzecz rozwoju gospodarczego, który:

- 1) jest zarejestrowany w zakresie świadczenia usług informacyjnych w Krajowym Systemie Usług dla Małych i Średnich Przedsiębiorstw, o którym mowa w przepisach wydanych na podstawie art. 6a ust. 2 ustawy z dnia 9 listopada 2000 r. o utworzeniu Polskiej Agencji Rozwoju Przedsiębiorczości, i posiada odpowiedni potencjał organizacyjny, techniczny i ekonomiczny w zakresie usług doradczych oraz

2) zobowiąże się do:

- a) świadczenia usług doradczych objętych wsparciem za częściową odpłatnością ponoszoną przez przedsiębiorców lub osoby zamierzające podjąć działalność gospodarczą w wysokości co najmniej 10% kosztów tej usługi,
- b) nieodpłatnego świadczenia usług informacyjnych objętych wsparciem,
- c) nieprowadzenia w okresie realizacji projektu działalności gospodarczej w zakresie świadczenia usług informacyjnych, o których mowa w ust. 2, chyba że działalność taka jest finansowana ze środków publicznych,
- d) wykorzystania, w okresie realizacji projektu objętego wsparciem, nowych środków trwałych finansowanych w formie zakupu lub leasingu, o których mowa w § 22 ust. 1 pkt 14–16, wyłącznie w celach związanych z realizacją projektu,
- e) prowadzenia odrębnej ewidencji księgowej dla projektu objętego wsparciem.

2. Wsparcie na prowadzenie punktu konsultacyjnego jest przeznaczone na finansowanie wydatków związanych z realizacją projektu polegającego na prowadzeniu punktu konsultacyjnego i świadczeniu usług informacyjnych oraz doradczych dotyczących aspektów podejmowania i wykonywania działalności gospodarczej dla przedsiębiorców oraz osób zamierzających podjąć działalność gospodarczą, zgodnie ze standardami w zakresie świadczenia tych usług, określonymi w przepisach wydanych na podstawie art. 6a ust. 2 ustawy z dnia 9 listopada 2000 r. o utworzeniu Polskiej Agencji Rozwoju Przedsiębiorczości. Świadczenie usług informacyjnych w ramach wsparcia na prowadzenie punktu konsultacyjnego nie wymaga zawarcia z usługobiorcą umowy w formie pisemnej.

§ 22. 1. Wydatkami kwalifikowalnymi w ramach wsparcia na prowadzenie punktu konsultacyjnego są wydatki poniesione w okresie wskazanym w umowie o udzielenie wsparcia na:

- 1) wynagrodzenia wraz z pochodnymi od wynagrodzeń osób zaangażowanych bezpośrednio w realizację projektu, w tym osób zarządzających projektem;
- 2) podróże służbowe osób zaangażowanych w realizację projektu, według stawek określonych w przepisach o wysokości oraz warunkach ustalania należności przysługujących pracownikowi zatrudnionemu w państwowej lub samorządowej jednostce sfery budżetowej z tytułu podróży służbowej;
- 3) zakup usług, w szczególności transportowych, telekomunikacyjnych, pocztowych i komunalnych, pod warunkiem że ich stawki odpowiadają powszechnie stosowanym na rynku;
- 4) najem i eksploatację pomieszczeń w celach bezpośrednio związanych z realizacją projektu;
- 5) pokrycie kosztów amortyzacji budynków w zakresie i przez okres ich używania na potrzeby projektu objętego wsparciem;
- 6) zakup oprogramowania i materiałów biurowych oraz materiałów eksploatacyjnych;
- 7) tłumaczenia i druk materiałów oraz ich publikację;
- 8) działania promocyjne i informacyjne, pod warunkiem że w działaniach tych przekazywana jest informacja, że projekt jest realizowany z udziałem wsparcia pochodzącego z budżetu Unii Europejskiej;
- 9) obsługę księgową i usługi prawnicze oraz doradcze i eksperckie;
- 10) pokrycie kosztów szkoleń pracowników świadczących usługi informacyjne lub doradcze;
- 11) ubezpieczenie środków trwałych, o których mowa w pkt 15;
- 12) koszty administracyjne lub bieżącego zarządu, do wysokości 10% łącznej kwoty kosztów, o których mowa w pkt 1–11;
- 13) pokrycie kosztów adaptacji budynków, pomieszczeń i miejsc pracy, w których świadczone są usługi informacyjne lub doradcze;
- 14) zakup środków trwałych, których wartość początkowa jest równa lub wyższa od 10% kwoty określonej w przepisach podatkowych uprawniającej do dokonania jednorazowego odpisu amortyzacyjnego, z wyłączeniem mebli oraz pojazdów;
- 15) raty spłat wartości początkowej środków trwałych, których wartość początkowa jest równa lub wyższa od 10% kwoty określonej w przepisach podatkowych uprawniającej do dokonania jednorazowego odpisu, należne finansującemu z tytułu umowy leasingu finansowego lub zwrotnego do wysokości ich wartości początkowej z dnia zawarcia umowy leasingu, poniesione do dnia zakończenia realizacji projektu, z wyłączeniem mebli oraz pojazdów;

- 16) zakup mebli lub raty spłat wartości początkowej mebli, należne finansującemu z tytułu umowy leasingu finansowego lub zwrotnego do wysokości ich wartości początkowej z dnia zawarcia umowy leasingu, poniesione do dnia zakończenia realizacji projektu;
- 17) koszty ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej za szkody wyrządzone przez podmiot, o którym mowa w § 21 ust. 1, z tytułu świadczonych przez niego usług doradczych;
- 18) pokrycie kosztów amortyzacji środków trwałych oraz wartości niematerialnych i prawnych, będących własnością podmiotu, o którym mowa w § 21 ust. 1, w zakresie i przez okres ich używania na potrzeby projektu objętego wsparciem;
- 19) audyt finansowy dotyczący wydatków, o których mowa w pkt 1–18, pod warunkiem że będzie dokonywany przez biegłych rewidentów, a cena audytu odpowiada stawkom powszechnie stosowanym na rynku usług audytorskich.

2. Wydatki, o których mowa w ust. 1 pkt 13–16, są kwalifikowalne do wysokości określonej w ogłoszeniu o konkursie, o którym mowa w § 35, jednakże nieprzekraczającej łącznie 10% wartości całkowitych wydatków kwalifikowalnych projektu.

3. Wydatki, o których mowa w ust. 1 pkt 5 i 18, zalicza się do wydatków kwalifikowalnych pod warunkiem, że do zakupu tych aktywów nie wykorzystano krajowych lub pochodzących z budżetu Unii Europejskiej środków publicznych.

4. Wielkość wsparcia na prowadzenie punktu konsultacyjnego i świadczenie usług informacyjnych może wynieść do 100% wydatków kwalifikowalnych w ramach wsparcia poniesionych na ten cel.

5. Wielkość wsparcia na świadczenie usług doradczych nie może przekroczyć różnicy pomiędzy kosztami usług doradczych a częściową odpłatnością ponoszoną przez przedsiębiorców lub osoby zamierzające podjąć działalność gospodarczą korzystających z tych usług oraz 90% wydatków kwalifikowalnych w ramach wsparcia przeznaczonych na ten cel.

Rozdział 6

Szczegółowe przeznaczenie i warunki udzielania wsparcia na przetestowanie i wdrożenie usług pilotażowych lub na świadczenie usług uprzednio przetestowanych i wdrożonych jako usługi pilotażowe

§ 23. 1. Agencja może udzielić wsparcia na przetestowanie i wdrożenie usług pilotażowych lub na świadczenie usług uprzednio przetestowanych i wdrożonych jako usługi pilotażowe podmiotowi działającemu na rzecz rozwoju gospodarczego, który posiada:

- 1) wdrożony i zweryfikowany standard w zakresie świadczenia usług informacyjnych, doradczych, szkoleniowych lub finansowych, spełniający wymagania świadczenia usług, o których mowa w przepisach wydanych na podstawie art. 6a ust. 2 ustawy z dnia 9 listopada 2000 r. o utworzeniu Polskiej Agencji Rozwoju Przedsiębiorczości, oraz
- 2) odpowiedni potencjał organizacyjny, techniczny i ekonomiczny.

2. Wielkość wsparcia na przetestowanie i wdrożenie usług pilotażowych nie może przekroczyć kwoty 1 000 000 złotych dla jednego podmiotu w ramach jednego rodzaju usług i wynosi do 100% wydatków kwalifikowalnych.

3. Wielkość wsparcia na świadczenie usług uprzednio przetestowanych i wdrożonych jako usługi pilotażowe nie może przekroczyć kwoty 1 000 000 złotych dla jednego podmiotu w ramach jednego rodzaju usług i stanowi różnicę pomiędzy kosztami usług a częściową odpłatnością ponoszoną przez przedsiębiorców korzystających z tych usług i nie może przekroczyć 70% wydatków kwalifikowalnych.

4. Usługi świadczone przedsiębiorcom w ramach wsparcia na przetestowanie i wdrożenie usług pilotażowych są dla nich dostępne nieodpłatnie. Koszty tych usług stanowią dla przedsiębiorcy pomoc *de minimis*.

5. Usługi świadczone przedsiębiorcom w ramach wsparcia na świadczenie usług uprzednio przetestowanych i wdrożonych jako usługi pilotażowe są dostępne za częściową odpłatnością ponoszoną przez przedsiębiorców w wysokości co najmniej 30% kosztów tej usługi. Różnica pomiędzy kosztem usługi a częściową odpłatnością poniesioną przez przedsiębiorcę stanowi dla tego przedsiębiorcy pomoc *de minimis*.

6. Jeżeli wsparcie na przetestowanie i wdrożenie usług pilotażowych lub na świadczenie usług uprzednio przetestowanych i wdrożonych jako usługi pilotażowe dotyczy usług, które mogą być świadczone w ramach działalności gospodarczej prowadzonej przez podmiot, o którym mowa w ust. 1, wsparcie to stanowi dla tego podmiotu pomoc *de minimis* i jest udzielane zgodnie z § 6.

7. Podstawą wyliczenia wielkości pomocy *de minimis* dla podmiotu, o którym mowa w ust. 1, jest kwota stanowiąca różnicę pomiędzy otrzymaną kwotą wsparcia a sumą pomocy *de minimis* udzielonej przedsiębiorcom.

8. Podstawą wyliczenia wielkości pomocy *de minimis* dla przedsiębiorcy są wydatki bezpośrednio związane ze świadczeniem usług, o których mowa w ust. 2 i 3, temu przedsiębiorcy.

Rozdział 7

Szczegółowe przeznaczenie i warunki udzielania wsparcia dla systemu adaptacyjności kadr poprzez promowanie postaw przedsiębiorczych

§ 24. 1. Agencja może udzielić wsparcia przeznaczonego na realizację inicjatyw promujących postawy przedsiębiorcze i wspierające rozwój przedsiębiorczości, w tym rozszerzenie oferty usług szkoleniowych, doradczych i informacyjnych, zwanego dalej „wsparciem dla systemu adaptacyjności kadr przez promowanie postaw przedsiębiorczych”, podmiotowi działającemu na rzecz rozwoju gospodarczego, podmiotowi działającemu na rzecz zatrudnienia, rozwoju zasobów ludzkich lub potencjału adaptacyjnego przedsiębiorców, podmiotowi działającemu na rzecz innowacyjności, organizacji pracodawców i reprezentatywnej organizacji związkowej w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 6 lipca 2001 r. o Trójstronnej Komisji do Spraw Społeczno-Gospodarczych i wojewódzkich komisjach dialogu społecznego (Dz. U. Nr 100, poz. 1080, z późn. zm.¹²⁾), jednostce naukowej w rozumieniu art. 2 pkt 9 ustawy z dnia 30 kwietnia 2010 r. o zasadach finansowania nauki (Dz. U. Nr 96, poz. 615 oraz z 2011 r. Nr 84, poz. 455 i Nr 185, poz. 1092), które:

- 1) nie działają dla zysku lub zysk przeznaczają na cele statutowe;
- 2) prowadzą działalność, w tym w ramach sieci, służącą tworzeniu korzystnych warunków dla powstawania lub rozwoju przedsiębiorców oraz realizowaniu procesów innowacyjnych.

2. Podmioty, o których mowa w ust. 1, realizują projekty objęte wsparciem dla systemu adaptacyjności kadr przez promowanie postaw przedsiębiorczych wspólnie z innymi podmiotami, o których mowa w art. 6b ust. 1 pkt 2–9 ustawy z dnia 9 listopada 2000 r. o utworzeniu Polskiej Agencji Rozwoju Przedsiębiorczości, wskazanymi we wniosku o udzielenie wsparcia, które spełniają warunki określone w ust. 1.

3. Wsparcie dla systemu adaptacyjności kadr przez promowanie postaw przedsiębiorczych jest przeznaczone na realizację działań na rzecz podmiotów, o których mowa w art. 6b ust. 1 ustawy z dnia 9 listopada 2000 r. o utworzeniu Polskiej Agencji Rozwoju Przedsiębiorczości.

4. Projekty obejmujące wsparcie dla systemu adaptacyjności kadr przez promowanie postaw przedsiębiorczych są realizowane w całości na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

§ 25. 1. Do wydatków kwalifikowalnych w ramach wsparcia dla systemu adaptacyjności kadr przez promowanie postaw przedsiębiorczych zalicza się wydatki poniesione na:

- 1) wynagrodzenia wraz z pochodnymi od wynagrodzeń osób zaangażowanych bezpośrednio w realizację projektu, w tym osób zarządzających projektem;
- 2) podróże służbowe osób zaangażowanych w realizację projektu, według stawek określonych w przepisach o wysokości oraz warunkach ustalania należności przysługujących pracownikowi zatrudnionemu w państwowej lub samorządowej jednostce sfery budżetowej z tytułu podróży służbowej;
- 3) zakup usług, w szczególności transportowych, telekomunikacyjnych, pocztowych i komunalnych, pod warunkiem że ich stawki odpowiadają powszechnie stosowanym na rynku;
- 4) najem i eksploatację pomieszczeń w celach bezpośrednio związanych z realizacją projektu;
- 5) pokrycie kosztów amortyzacji budynków w zakresie i przez okres ich używania na potrzeby projektu objętego wsparciem;
- 6) zakup materiałów biurowych i eksploatacyjnych;
- 7) zakup wartości niematerialnych i prawnych;
- 8) tłumaczenia i druk materiałów, w tym materiałów szkoleniowych, oraz ich publikację;
- 9) działania promocyjne i informacyjne, pod warunkiem że w działaniach tych przekazywana jest informacja, że projekt jest realizowany z udziałem środków pochodzących z budżetu Unii Europejskiej;

¹²⁾ Zmiany wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2001 r. Nr 154, poz. 1793 i 1800, z 2002 r. Nr 10, poz. 89 i Nr 240, poz. 2056, z 2004 r. Nr 240, poz. 2407 oraz z 2009 r. Nr 219, poz. 1707.

- 10) obsługę księgową oraz usługi prawnicze, doradcze i eksperckie;
- 11) pokrycie kosztów szkoleń pracowników świadczących usługi doradcze, szkoleniowe i informacyjne w ramach projektu;
- 12) koszty administracyjne lub bieżącego zarządu, do wysokości 10% łącznej wartości kosztów, o których mowa w pkt 1–11;
- 13) zakup sprzętu i wyposażenia;
- 14) pokrycie kosztów adaptacji budynków, pomieszczeń i miejsc pracy, w których realizowane są usługi doradcze, szkoleniowe i informacyjne w ramach projektu;
- 15) pokrycie kosztów amortyzacji środków trwałych oraz wartości niematerialnych i prawnych, będących własnością podmiotu, o którym mowa w § 24 ust. 1, w zakresie i przez okres ich używania na potrzeby projektu objętego wsparciem;
- 16) audyt finansowy dotyczący wydatków, o których mowa w pkt 1–15, pod warunkiem że będzie dokonany przez biegłych rewidentów, a cena audytu odpowiada stawkom powszechnie stosowanym na rynku usług audytorskich.

2. Wydatki, o których mowa w ust. 1 pkt 13 i 14, zalicza się do wydatków kwalifikowalnych do wysokości określonej w ogłoszeniu o konkursie, o którym mowa w § 35 ust. 1, jednakże nieprzekraczającej łącznie 10% wartości całkowitych wydatków kwalifikowalnych projektu.

3. Wydatki, o których mowa w ust. 1 pkt 5 i 15, zalicza się do wydatków kwalifikowalnych pod warunkiem, że do zakupu tych aktywów nie wykorzystano krajowych lub pochodzących z budżetu Unii Europejskiej środków publicznych.

4. Do wydatków kwalifikowalnych w ramach wsparcia dla systemu adaptacyjności kadr przez promowanie postaw przedsiębiorczych nie zalicza się wydatków poniesionych:

- 1) do dnia zawarcia umowy o udzielenie wsparcia lub po dniu zawarcia tej umowy, lecz odnoszących się do kosztów powstałych do dnia jej zawarcia;
- 2) w wysokości niewspółmiernej do zrealizowanych zadań i osiągniętych rezultatów projektu objętego wsparciem.

5. Wydatki kwalifikowalne, o których mowa w ust. 1, mogą być ponoszone przez podmioty, o których mowa w § 24 ust. 2.

§ 26. 1. Wielkość wsparcia dla systemu adaptacyjności kadr przez promowanie postaw przedsiębiorczych może wynosić do 100% wydatków kwalifikowalnych, przy czym maksymalna kwota wsparcia nie może przekroczyć 1 000 000 złotych, z zastrzeżeniem ust. 2.

2. Jeżeli wsparcie dla systemu adaptacyjności kadr przez promowanie postaw przedsiębiorczych dotyczy usług świadczonych w ramach działalności gospodarczej, wsparcie to stanowi dla podmiotów, o których mowa w § 24 ust. 1 i 2, pomoc *de minimis* i jest udzielane zgodnie z § 6.

3. Podstawą wyliczenia wielkości pomocy *de minimis* dla podmiotów, o których mowa w § 24 ust. 1 i 2, w ramach wsparcia dla systemu adaptacyjności kadr przez promowanie postaw przedsiębiorczych, jest kwota stanowiąca różnicę pomiędzy otrzymaną kwotą wsparcia a sumą pomocy *de minimis* udzielonej przedsiębiorcom.

4. Podstawą wyliczenia wielkości pomocy *de minimis* dla przedsiębiorcy w ramach wsparcia dla systemu adaptacyjności kadr przez promowanie postaw przedsiębiorczych są wydatki bezpośrednio związane ze świadczeniem usług szkoleniowych lub doradczych temu przedsiębiorcy.

Rozdział 8

Szczegółowe przeznaczenie i warunki udzielania pomocy finansowej w formie finansowania kosztów usług świadczonych odbiorcom tych usług przez wykonawców wybranych przez Agencję

§ 27. 1. Pomoc finansowa może być udzielana przez Agencję w formie finansowania kosztów usług doradczych, informacyjnych, promocyjnych lub szkoleniowych świadczonych bezpłatnie lub za odpłatnością niższą od ceny rynkowej na rzecz podmiotów, o których mowa w ust. 2, za pośrednictwem wykonawców.

2. Odbiorcami usług, o których mowa w ust. 1, świadczonych przez wykonawców mogą być:

- 1) przedsiębiorcy mający siedzibę na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej;
- 2) pracownicy przedsiębiorców, o których mowa w pkt 1;
- 3) osoby zamierzające podjąć działalność gospodarczą;

- 4) podmioty działające na rzecz zatrudnienia, rozwoju zasobów ludzkich lub potencjału adaptacyjnego przedsiębiorców niebędące przedsiębiorcami;
- 5) podmioty działające na rzecz rozwoju gospodarczego niebędące przedsiębiorcami;
- 6) podmioty działające na rzecz innowacyjności niebędące przedsiębiorcami;
- 7) jednostki samorządu terytorialnego.

3. W przypadku gdy odbiorcami usług, o których mowa w ust. 1, będą podmioty prowadzące działalność gospodarczą, wartość usług, z wyłączeniem usług informacyjnych, będzie stanowiła dla tych podmiotów pomoc publiczną lub pomoc *de minimis*, która będzie udzielana na zasadach określonych w rozdziale 2.

§ 28. 1. Wydatkami kwalifikowalnymi w ramach usług, o których mowa w § 27 ust. 1, są wydatki na:

- 1) prowadzenie szkoleń, w tym:
  - a) koszty kadry szkoleniowej,
  - b) koszty podróży, wyżywienia i zakwaterowania kadry szkoleniowej i uczestników szkoleń,
  - c) inne wydatki bieżące, w tym wydatki na materiały i dostawy;
- 2) wynagrodzenia uczestników szkolenia będących przedsiębiorcami lub pracownikami delegowanymi na to szkolenie, ponoszone przez przedsiębiorców uczestniczących w szkoleniu lub delegujących pracowników na szkolenie, obliczone jak za czas urlopu, wraz ze składkami na obowiązkowe ubezpieczenia społeczne, do wysokości sumy kwot wydatków kwalifikowalnych określonych w pkt 1;
- 3) realizację usług doradczych;
- 4) realizację usług promocyjnych;
- 5) realizację usług informacyjnych.

2. Wydatki, o których mowa w ust. 1, powinny być udokumentowane odpowiednimi dowodami księgowymi, w szczególności fakturami lub rachunkami, wraz z dowodami zapłaty.

3. Wydatki, o których mowa w ust. 1 pkt 2, powinny być udokumentowane oświadczeniami przedsiębiorców uczestniczących w szkoleniu lub delegujących pracowników na szkolenie, przy czym oświadczenia te powinny pozwalać na identyfikację poszczególnych uczestników projektu oraz wysokości wydatków, o których mowa w tym przepisie, w odniesieniu do każdego uczestnika projektu.

4. Dowody księgowe powinny w sposób jednoznaczny potwierdzać związek między realizowanymi usługami i poniesionymi wydatkami.

5. Podstawą wyliczenia wielkości pomocy publicznej lub pomocy *de minimis* dla przedsiębiorców w ramach szkoleń lub usług doradczych, o których mowa w ust. 1, są odpowiednio:

- 1) w przypadku pomocy publicznej wydatki, o których mowa w ust. 1 pkt 1 i 2 lub pkt 3;
- 2) w przypadku pomocy *de minimis* wydatki, o których mowa w ust. 1 pkt 1 lub pkt 3.

6. Podstawą wyliczenia wielkości pomocy *de minimis* dla przedsiębiorców w ramach usług promocyjnych, o których mowa w ust. 1, są wydatki poniesione na ich realizację.

§ 29. 1. Agencja może udzielić podmiotowi działającemu na rzecz rozwoju gospodarczego, który posiada:

- 1) wdrożony i zweryfikowany standard w zakresie świadczenia usług informacyjnych, doradczych, szkoleniowych lub finansowych, spełniający wymagania świadczenia usług, o których mowa w przepisach wydanych na podstawie art. 6a ust. 2 ustawy z dnia 9 listopada 2000 r. o utworzeniu Polskiej Agencji Rozwoju Przedsiębiorczości, oraz
- 2) odpowiedni potencjał organizacyjny, techniczny i ekonomiczny

– pomocy finansowej na rozwój potencjału tego podmiotu.

2. Pomoc finansowa, o której mowa w ust. 1, jest udzielana w formie finansowania kosztów usług doradczych, szkoleniowych i informacyjnych oraz działań promocyjnych, świadczonych przez wykonawców bezpłatnie na rzecz podmiotów określonych w ust. 1.

3. Pomoc finansowa, o której mowa w ust. 1, dotycząca usług wykonywanych w ramach prowadzonej działalności gospodarczej, stanowi dla tego podmiotu pomoc *de minimis* i jest udzielana zgodnie z § 6.

4. Agencja może udzielić podmiotowi działającemu na rzecz rozwoju gospodarczego, który nie posiada:

- 1) wdrożonego i zweryfikowanego standardu w zakresie świadczenia usług, o którym mowa w ust. 1 pkt 1, oraz
- 2) odpowiedniego potencjału organizacyjnego, technicznego i ekonomicznego

– pomocy finansowej na osiągnięcie takiego standardu i odpowiedniego potencjału. Przepisy ust. 2 i 3 stosuje się odpowiednio.

§ 30. Usługi realizowane przez wykonawców odbywają się w całości na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, z wyjątkiem szkoleń, usług doradczych, promocyjnych lub informacyjnych, które ze względu na swoją specyfikę wymagają realizacji poza terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

Rozdział 9

Szczegółowe przeznaczenie i warunki udzielania pomocy finansowej w formie pożyczek na pokrycie kosztów udziału w szkoleniach

§ 31. 1. Pomoc finansowa może być udzielana przez Agencję za pośrednictwem wykonawców w formie pożyczek udzielanych przez tych wykonawców pożyczkobiorcom na pokrycie kosztów udziału w szkoleniach.

2. Pożyczkobiorcami mogą być osoby, o których mowa w art. 3 ust. 3 ustawy z dnia 9 listopada 2000 r. o utworzeniu Polskiej Agencji Rozwoju Przedsiębiorczości, niebędące przedsiębiorcami.

3. Szkolenia, o których mowa w ust. 1, odbywają się w całości na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, z wyjątkiem szkoleń, które ze względu na swoją specyfikę wymagają realizacji poza terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

§ 32. 1. Wydatkami kwalifikowalnymi w ramach pożyczek, o których mowa w § 31 ust. 1, są wydatki na:

- 1) zakup usług szkoleniowych;
- 2) koszty egzaminu umożliwiającego uzyskanie świadectwa, dyplomu, zaświadczenia, określonych uprawnień zawodowych lub tytułu zawodowego oraz koszt uzyskania licencji niezbędnych do wykonywania danego zawodu;
- 3) koszty podróży i zakwaterowania pożyczkobiorców w związku z udziałem w szkoleniach;
- 4) koszty opieki nad dziećmi w wieku do lat 7 w przypadku pożyczkobiorców samotnie wychowujących dzieci oraz koszty opieki nad osobami zależnymi od pożyczkobiorców w rozumieniu ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy za czas, w którym nie mogą sprawować opieki ze względu na udział w szkoleniach finansowanych ze środków pożyczki.

2. Wydatki, o których mowa w ust. 1, powinny być udokumentowane odpowiednimi dowodami księgowymi, w szczególności fakturami lub rachunkami, wraz z dowodami zapłaty.

Rozdział 10

Tryb udzielania pomocy finansowej

§ 33. Agencja udziela pomocy finansowej, o której mowa w rozporządzeniu, w trybie konkursu ogłaszanego dla:

- 1) projektodawców – w zakresie projektów wsparcia na rozwój kapitału ludzkiego, wsparcia na wzmacnianie potencjału adaptacyjnego przedsiębiorców oraz wsparcia z przeznaczeniem na projekt innowacyjny;
- 2) podmiotów, o których mowa w § 18 – w zakresie wsparcia na podnoszenie kwalifikacji kadry szkoleniowej;
- 3) podmiotów, o których mowa w § 21 ust. 1 – na prowadzenie punktu konsultacyjnego;
- 4) podmiotów, o których mowa w § 23 ust. 1 – w zakresie wsparcia na przetestowanie i wdrożenie usług pilotażowych lub na świadczenie usług uprzednio przetestowanych i wdrożonych jako usługi pilotażowe;
- 5) podmiotów, o których mowa w § 24 ust. 1 – w zakresie wsparcia dla systemu adaptacyjności kadr przez promowanie postaw przedsiębiorczych.

§ 34. 1. Agencja przeprowadza konkurs, o którym mowa w § 33 pkt 1, zgodnie z przepisami ustawy z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju.

2. Agencja zawiera umowę o udzielenie wsparcia z podmiotem wyłonionym w drodze konkursu lub w wyniku pozytywnego rozpatrzenia środków odwoławczych, o których mowa w ustawie wymienionej w ust. 1, w uzgodnionym między stronami terminie po złożeniu kompletnej dokumentacji niezbędnej do zawarcia umowy.

§ 35. 1. Agencja przeprowadza konkurs, o którym mowa w § 33 pkt 2–5, informując o rozpoczęciu przyjmowania wniosków o udzielenie wsparcia i zamieszczając ogłoszenie, w szczególności na stronie internetowej Agencji.

2. Ogłoszenie, o którym mowa w ust. 1, zawiera w szczególności:

- 1) wskazanie miejsca publikacji dokumentacji konkursowej, zawierającej w szczególności kryteria wyboru projektów i formularz wniosku o udzielenie wsparcia;
- 2) termin składania wniosków;
- 3) wskazanie wymaganych dokumentów potwierdzających spełnianie wymagań przez podmioty ubiegające się o wsparcie, w tym zaświadczeń o nieposiadaniu zaległości z tytułu należności publicznoprawnych oraz aktualnych odpisów z właściwych rejestrów lub ewidencji;
- 4) termin rozstrzygnięcia konkursu;
- 5) wzór umowy o udzielenie wsparcia.

3. W odpowiedzi na ogłoszenie o konkursie podmiot ubiegający się o udzielenie wsparcia składa wniosek na formularzu, o którym mowa w ust. 2 pkt 1.

4. Agencja po dokonaniu oceny złożonych wniosków sporządza listę rankingową wniosków. Lista ta podlega ogłoszeniu w Biuletynie Informacji Publicznej na stronie internetowej Agencji.

5. Agencja pisemnie informuje każdy z podmiotów ubiegających się o wsparcie o wynikach oceny złożonego przez niego wniosku.

6. W terminie 14 dni od dnia otrzymania informacji, o której mowa w ust. 5, podmiot ubiegający się o wsparcie może wystąpić do Agencji o ponowne rozpatrzenie wniosku o udzielenie wsparcia. Wystąpienie o ponowne rozpatrzenie wniosku powinno zawierać zarzuty wobec prawidłowości przeprowadzonej oceny.

7. Agencja ponownie rozpatruje wniosek w terminie 31 dni od dnia złożenia przez podmiot ubiegający się o wsparcie wystąpienia, o którym mowa w ust. 6. Agencja, rozpatrując ponownie wniosek, jest związana zakresem zarzutów zgłoszonych przez wnioskodawcę. W przypadku pozytywnego rozpatrzenia wystąpienia Agencja dokonuje niezwłocznie odpowiedniej korekty listy rankingowej.

8. Agencja pisemnie informuje każdy z podmiotów ubiegających się o wsparcie o wyniku konkursu. Wynik konkursu podlega ogłoszeniu w Biuletynie Informacji Publicznej na stronie internetowej Agencji.

9. Agencja zawiera umowę o udzielenie wsparcia z podmiotem wyłonionym w drodze konkursu po złożeniu, w terminie uzgodnionym między stronami, kompletnej dokumentacji niezbędnej do jej zawarcia.

§ 36. Agencja lub wykonawca kieruje ofertę korzystania z pomocy, o której mowa:

- 1) w § 27 ust. 1 – do podmiotów wymienionych w § 27 ust. 2,
- 2) w § 29 ust. 1 i 4 – do podmiotów wskazanych w tych przepisach,
- 3) w § 31 ust. 1 – do pożyczkobiorców, o których mowa w § 31 ust. 2

– w sposób zapewniający równy dostęp tych podmiotów do pomocy oferowanej przez Agencję, w szczególności przez zamieszczenie na stronie internetowej Agencji lub wykonawcy ogłoszenia o możliwości korzystania z pomocy.

§ 37. Do postępowania w sprawie udzielania pomocy finansowej stosuje się art. 37 ustawy z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju.

§ 38. Rozporządzenie stosuje się do pomocy publicznej lub pomocy *de minimis* udzielonej do dnia 31 grudnia 2013 r.

Rozdział 11

Przepisy przejściowe i końcowe

§ 39. 1. Do umów o udzielenie pomocy finansowej zawartych przed dniem wejścia w życie niniejszego rozporządzenia stosuje się przepisy dotychczasowe.

2. Do wniosków składanych w ramach konkursów ogłoszonych przed dniem wejścia w życie niniejszego rozporządzenia oraz do umów o udzielenie wsparcia zawartych na podstawie tych wniosków stosuje się przepisy dotychczasowe.

§ 40. Traci moc rozporządzenie Ministra Rozwoju Regionalnego z dnia 20 czerwca 2008 r. w sprawie udzielania przez Polską Agencję Rozwoju Przedsiębiorczości pomocy finansowej w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki (Dz. U. Nr 111, poz. 710 i Nr 228, poz. 1517, z 2010 r. Nr 72, poz. 465 oraz z 2011 r. Nr 233, poz. 1384).

§ 41. Rozporządzenie wchodzi w życie z dniem następującym po dniu ogłoszenia.

Minister Rozwoju Regionalnego: *wz. A. Zdziebło*